

נסיעה באוטובוס צפוף

תלמיד: דביר חזן כיתה: ח' מורה מלווה: הרב יצחק שטרן בי"ס: ישיבת צביה פתח תקוה

הקדמה

התורה מחנכת אותנו לקראת קשר חזק ואמיתי בין איש לאשתו על ידי שמירת נגיעה מאישה שלא מקודשת לנו, כך שהקשר האמיתי בין איש לאישה יהיה בקדושה גדולה, כדת משה וישראל, בהקמת בית נאמן בישראל.

יהודי שמקפיד על מצווה זו יוכל להתייחס בצורה נכונה יותר, ופנימית יותר, לאישה שמולו, מכיוון שאינו הולך שולל אחר החיצונית שלה. טעות נפוצה היא שהתורה נגד היופי, אך זה כמובן לא נכון. על הפסוק (משלי לא, ל'): "שקר החן והבל היופי אישה יראת ה' היא תתהלל" אומר הגר"א שחן ויופי לבד, בפני עצמם, הם הבל ושקר, שהרי הם חיצוניים לאישה. אך אם היא בעלת יראת שמים, אז היא תתהלל גם ביופי שלה ובחן שלה. וכן מצינו בתורה, שהיא משבחת את האימהות ביופי שלהן.

המילה: 'קדושה' בתורה, היא דווקא בתחום הזה. לדוגמה, המילה: 'קידושין'. כי קשר בין המינים צריך להיות קדוש ומיוחד רק ביניהם. וכך מברכים בשבע ברכות את החתן והכלה:

"כשמחר יצריך בגן עדן מקדם" שם הייתה רק אישה אחת לאיש אחד.

שאלה תורנית

- מה דין מגע באישה, כשהדבר נעשה מתוך הכרח ולא לצורך הנאה?
- האם מותר לי להיכנס למצב שבו קרוב לוודאי שאיאלץ לגעת באישה מחמת ההכרח?
- האם הדין משתנה בעקבות כך שיש לי צורך הכרחי לנסוע באוטובוס בשעות אלו, ואיני יכול לדחות את הנסיעה לשעות פחות צפופות (משום שאחחר לשיבה)?

הקשר לחיים האישיים שלי

מדי בוקר אני נוסע לשיבה באוטובוס (קו 279 של חברת קווים). בשעות אחר הצהריים, כשאני חוזר מהישיבה, האוטובוס עמוס וצפוף. לפעמים אני מוצא כיסא פנוי, ואז אני חושש שמא תתיישב לידי אישה, בלבוש צנוע יותר או צנוע פחות. במקרה כזה אני מתרחק עד הקצה האפשרי. במקרים אחרים האוטובוס כל כך עמוס שאין כיסאות פנויים. במקרה שכזה אני נאלץ לעמוד במעבר. תחילה עלי לפלס דרך בין אנשים ונשים, ואחר כך אחרים מפלסים דרך ביני ובין העומדים בסביבתי. כשאני מפלס דרך יוצא לי בעל כורחי לגעת בנשים העומדות – שם. לא לשם הנאה או תאוה, חלילה, אלא מחמת האילוץ. וכשנשים עוברות לידי, יוצא שהן נוגעות בי שוב לא לשם המגע וההנאה, אלא מחמת הנסיבות.

מעבר להרגשת חוסר הנעימות, אני חושש שאולי יש בזה גם בעיה הלכתית, שכן בשעה שאני עולה לאוטובוס אני יודע כמעט בוודאות שאקלע לאחת מהסיטואציות הללו, ואני חושש שמא הדבר אסור, ואולי עלי להמתין לאוטובוס אחר, פחות צפוף, שאין בו כל כך חשש מכשול?

סקירת מקורות תורניים

בהתחלת המאמר ראינו לגבי מגע שאינו של חיבה שהוא מותר בדרך אומנות(רופא), או במקרה של פיקוח נפש (בחולה שיש בו סכנה), וכתב רבינו יונה שכל מגע באישה אינו אסור אלא כשמתכוונים ליהנות מהמגע, אבל כשלא מתכוונים - אז אין איסור.

וכן כתב הרב משה פיינשטיין שמותר להיכנס, למצב שבו קרוב לוודאי שיהיה מגע בין נשים לגברים - מותר ללכת שם בזמנים הללו כי הוא סובר שנגיעה שאינה מתוך חיבה והנאה אסורה מדברי סופרים, אבל בזה אין איסור..

ועוד הוא כתב שאדם שחושש שהוא יהרהר בנשים והוא לא כל כך חייב לנסוע באותו זמן אז עדיף שלא ייסע באותו זמן, אבל אם הוא צריך לנסוע דווקא באותו זמן מותר, וישתדל מאוד שלא להרהר בנשים.

וכן נפסק ברמב"ם לעניין הנאה שבאה לאדם בעל כורחו: שאם אדם מתכוון ליהנות, אז זה אסור, ואם הוא לא מתכוון ליהנות מזה אז מותר(וכמובן שבמקרה שלנו לא מתכוונים ליהנות).

הצעה להתמודדות עם השאלה התורנית

ההצעה להתמודדות עם השאלה ההלכתית היא כמו שהרב משה פיינשטיין כתב- לנסות שלא לנסוע בשעות עמוסות אלא רק אם יש הכרח, וכן להשתדל מאוד שלא להרהר בנשים.

